

Projekt “LIV – Laxfisk i Nedre Dalälven”

Länsstyrelsen
Gävleborg

Kalle Gullberg, Länsstyrelsen Gävleborgs län

Projekt “LIV – Laxfisk i Nedre Dalälven”

- Enighet: ”Dessa åtgärder behövs för att få ett långsiktigt hållbart lax- och havsöringsbestånd, som tål ett uttag, i Nedre Dalälven.”
- Ändrade villkor och nationella ställningstaganden under projektets gång:
Energiöverenskommelsen, Energimyndigheten och HaV: ”trumfkort” till Reglerkraft etc.

Projekt “LIV – Laxfisk i Nedre Dalälven”

- **Åtgärder som är nödvändiga** att genomföra för att skapa livskraftiga och naturliga populationer av lax, havsöring och andra havsvandrande fiskarter i Dalälven från mynningen till Näs.
- LIV har tagit fram åtgärdsplaner med förslag på tappning av vattenflöden, samt förslag på lösningar för fiskpassager
- **Stegvist** tillvägagångssätt där åtgärderernas omfattning är behovsstyrda och ökar i takt med fiskbeståndens utveckling

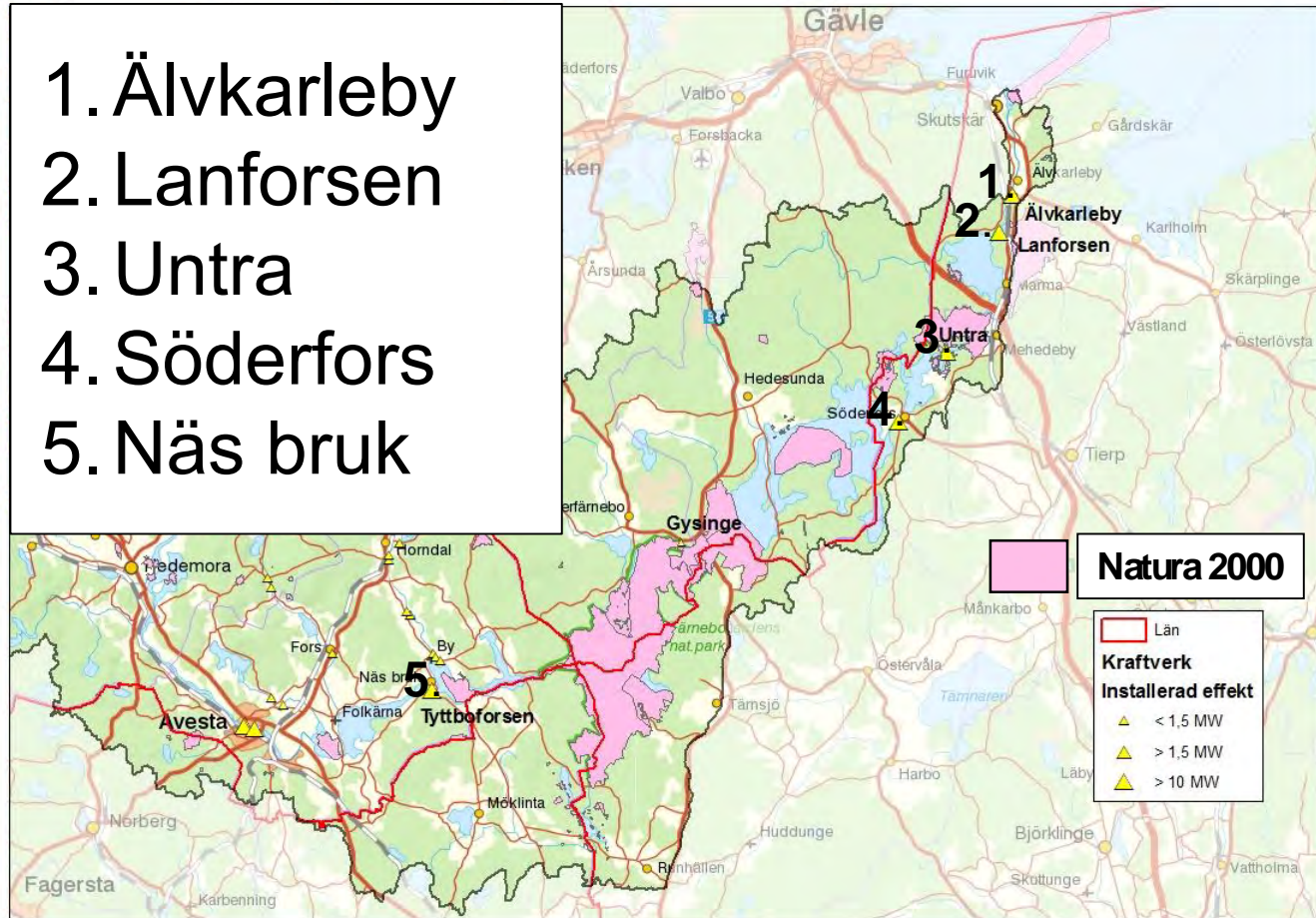
Några slutsatser från LIV

- Det finns en god potential för produktion av laxfisk i nedre Dalälven
- Vid genomförande av föreslagna åtgärder beräknas det totala antalet lekvandrande laxar hamna mellan som lägst knappt 5000, men troligen **10 0000 - drygt 15 000 laxar.**
- Med av LIV föreslagen flödesregim och genomförd restaurering, LBM:
1 181 laxhonor ger **119 558– 239 116 smolt** vid en normal smoltöverlevnad på 1-2%

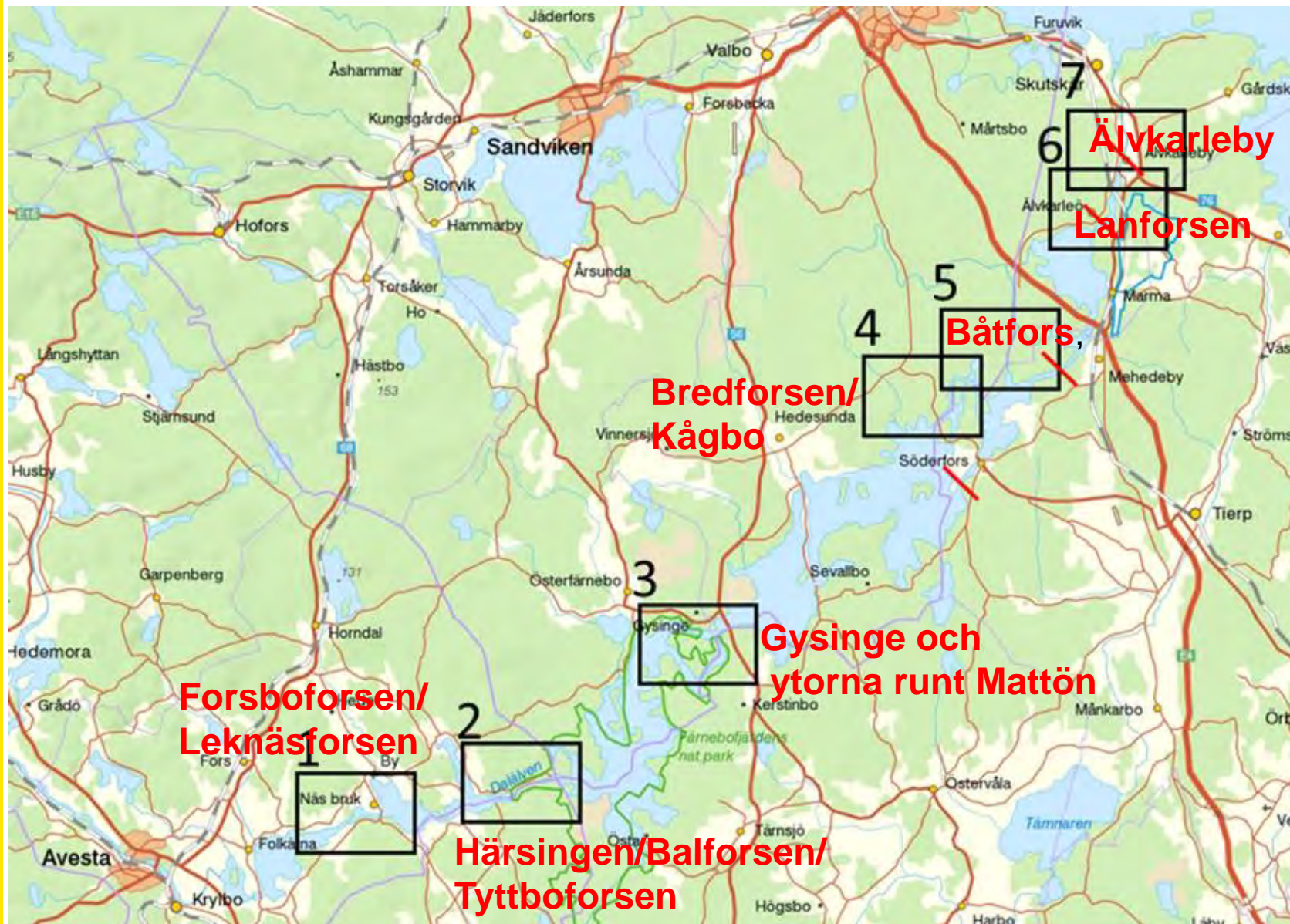

Vandringshinder i nedre Dalälven

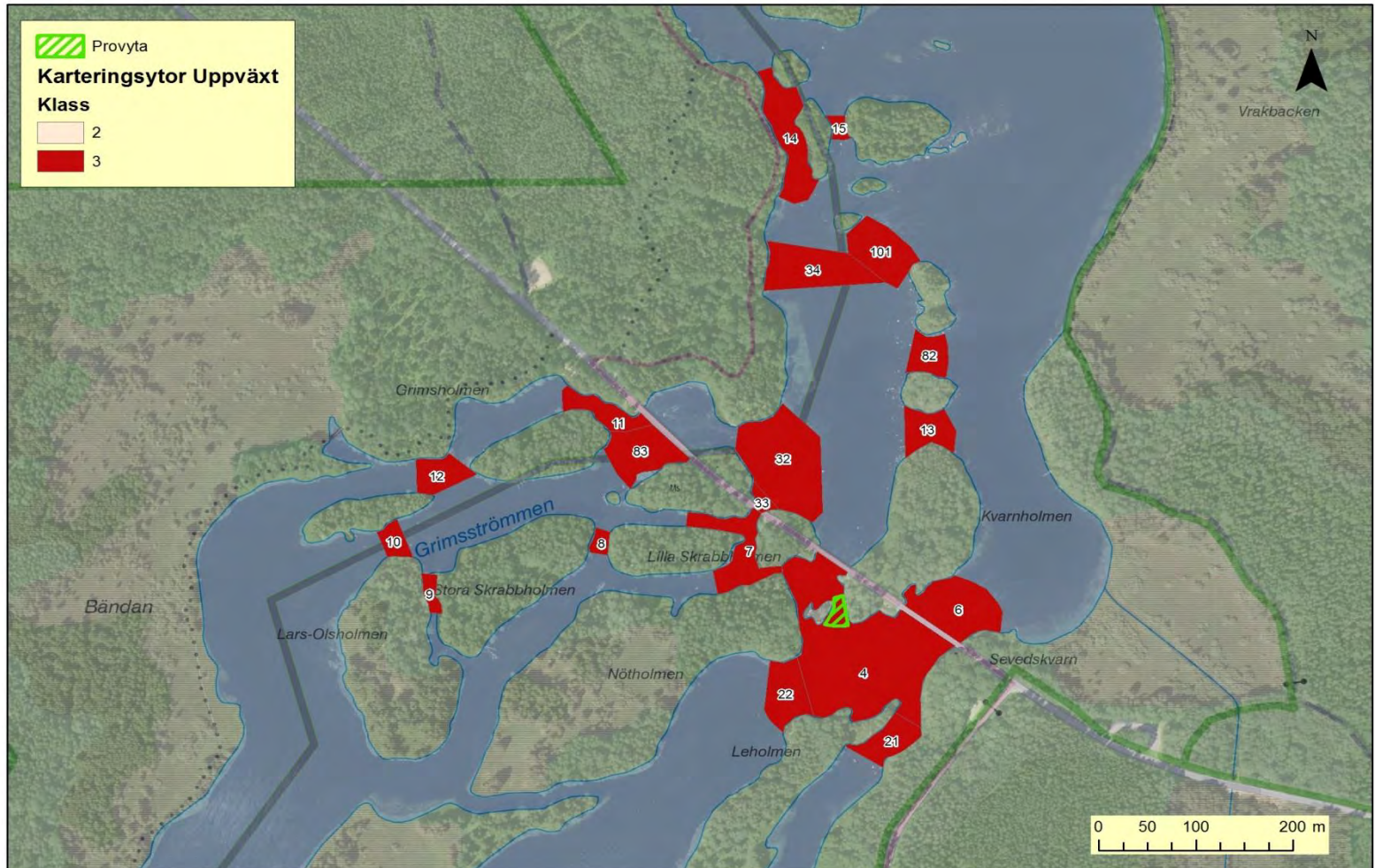
1. Älvkarleby
2. Lanforsen
3. Untra
4. Söderfors
5. Näs bruk

Lek- och uppväxtområden i nedre Dalälven

Uppväxtområden i Sevedskvarn

Biotopkartering, provtappning och
modellering visar möjlig situation

Båtforsen hög potential

**Högre flöde
ger HÖG produktion
av lax och öring**

Gysingeforsarna

- Mycket block och stor sten
- Grus och mindre sten bristvara !
- Liten reproduktion – högt fisketryck

Torrlagda lek- och uppväxtområden 2017

Normalt och önskvärt utseende på strömbiotopen

Inventering med båtelfiske juni-oktober 2017

1. Älvkarleby

2. Untra -
Bredforsen

3. Gysinge

4. Tyttbo -
Leknäs

Totalt fångades 8 974 individer
av 21 olika arter

Rikt på Fiskarter vid Älvkarleby

- Lax
- Öring
- Harr
- Id
- Asp
- Löja
- Mört
- Braxen
- Stäm
- Vimma
- Gädda
- Gös
- Abborre
- Flodnejonöga

Summa: 14 arter

- **Hög konnektivitet (i en riktning)**
- **Sista sträcka innan vandringshinder**
- **Ansamling**

Behov av Fiskväg för svagsimmande fiskarter

Untra - Bredforsen

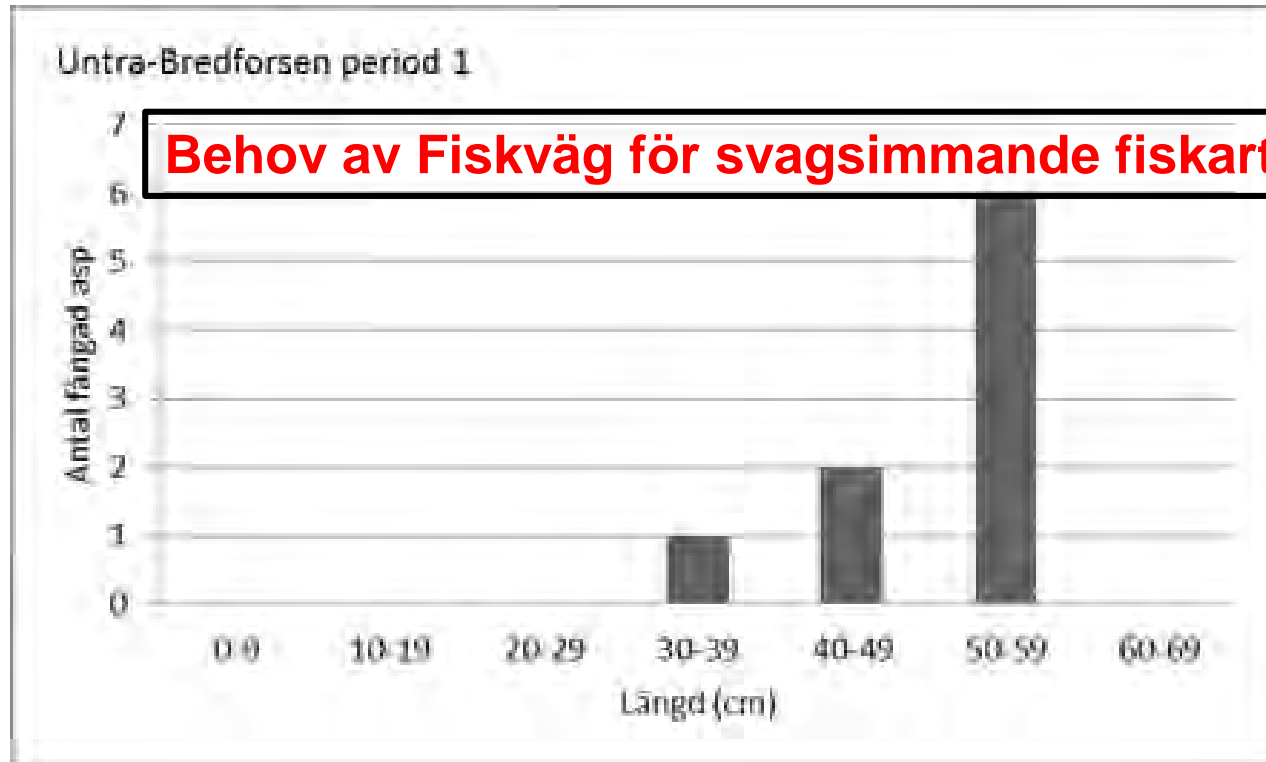

Vid Untra kraftverk fångades med stor marginal **flest individer**, både totalt och per minut båda fiskeperioderna

Ingen öring fångades i området

Mycket Asp vid Untra !

**Sammanlagt 23 stora aspar
noterades vid Untra period 1 !!**

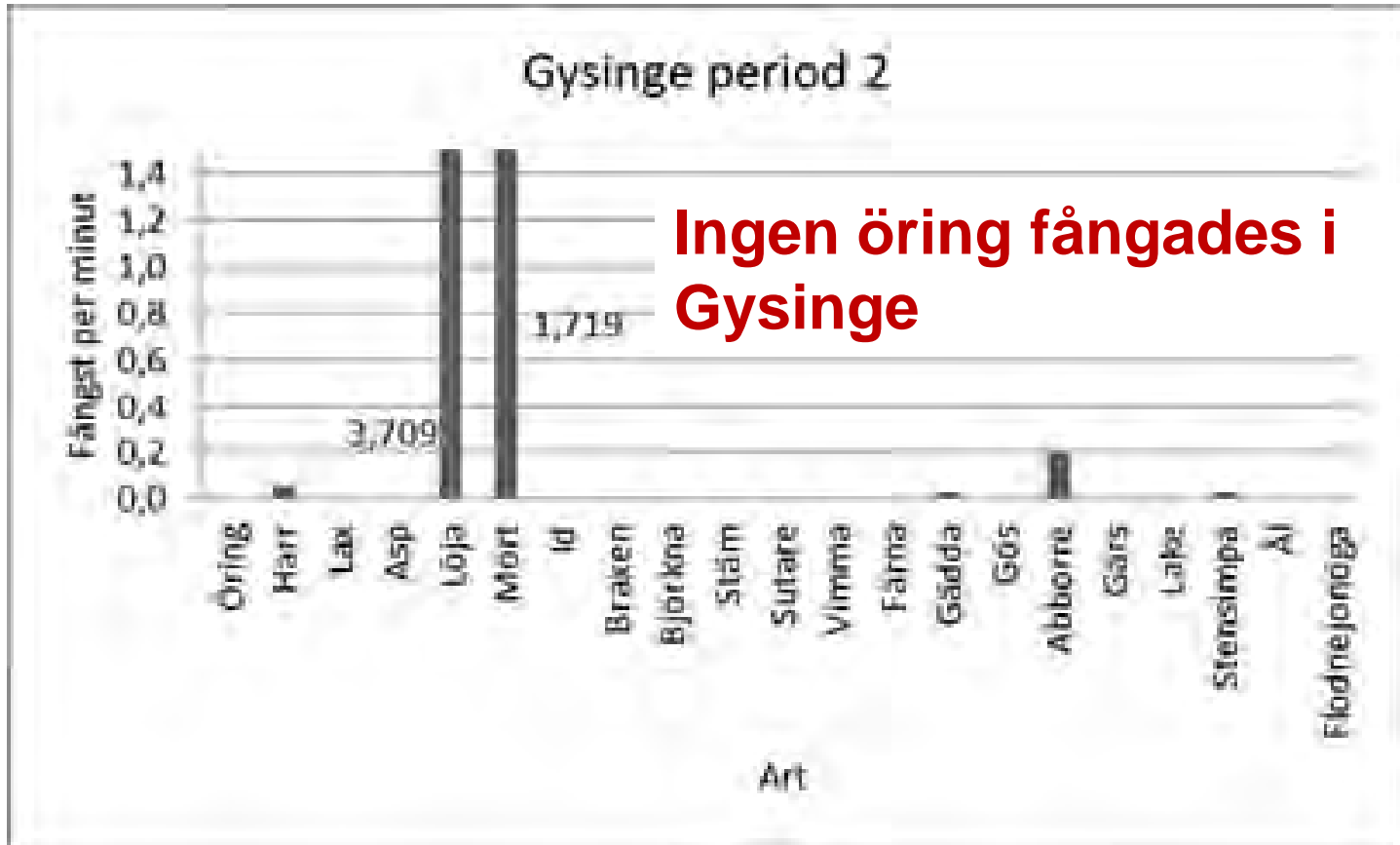

**Länsfiskekonsulent Daniel Brelin med
”Insjöarnas lax”, ”kungen av karpfiskar” !**

Länsstyrelsen
Gävleborg

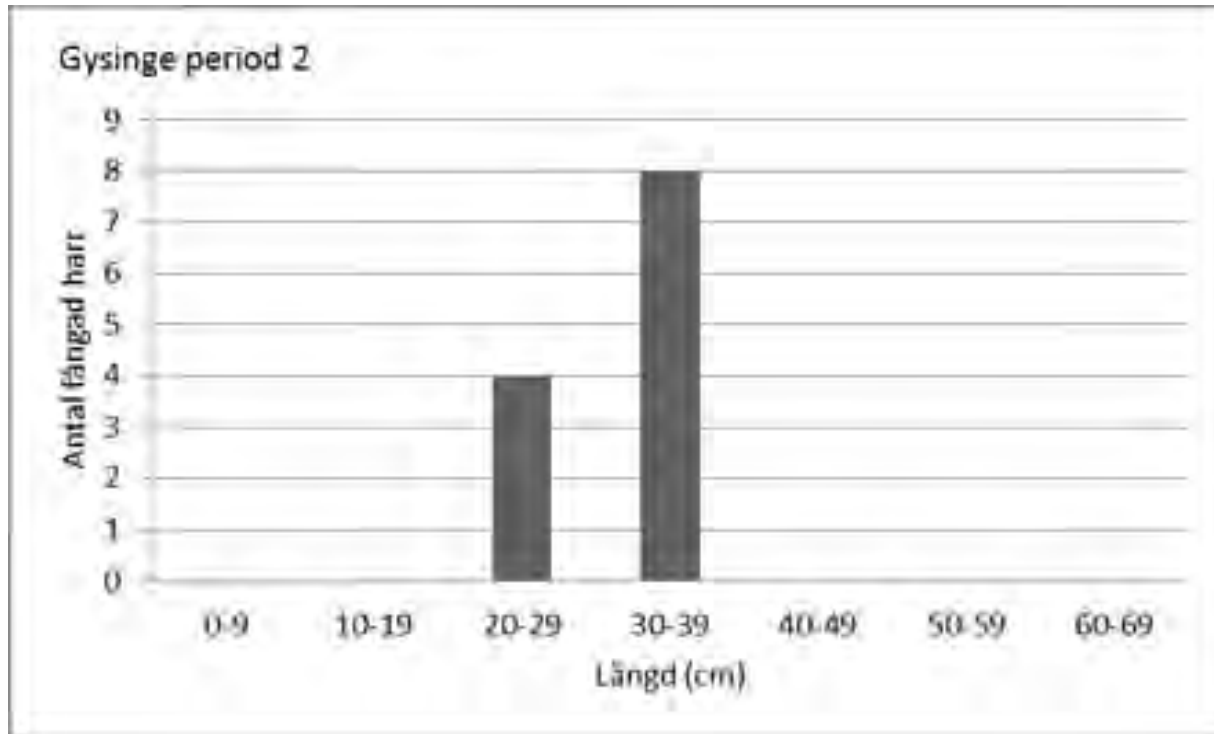
Gysinge

Även lake, id, braxen, gärs, och gös under period 2, samt lake, ål, gärs, sutare, björkna och gös under period 1.

Harr i Gysinge

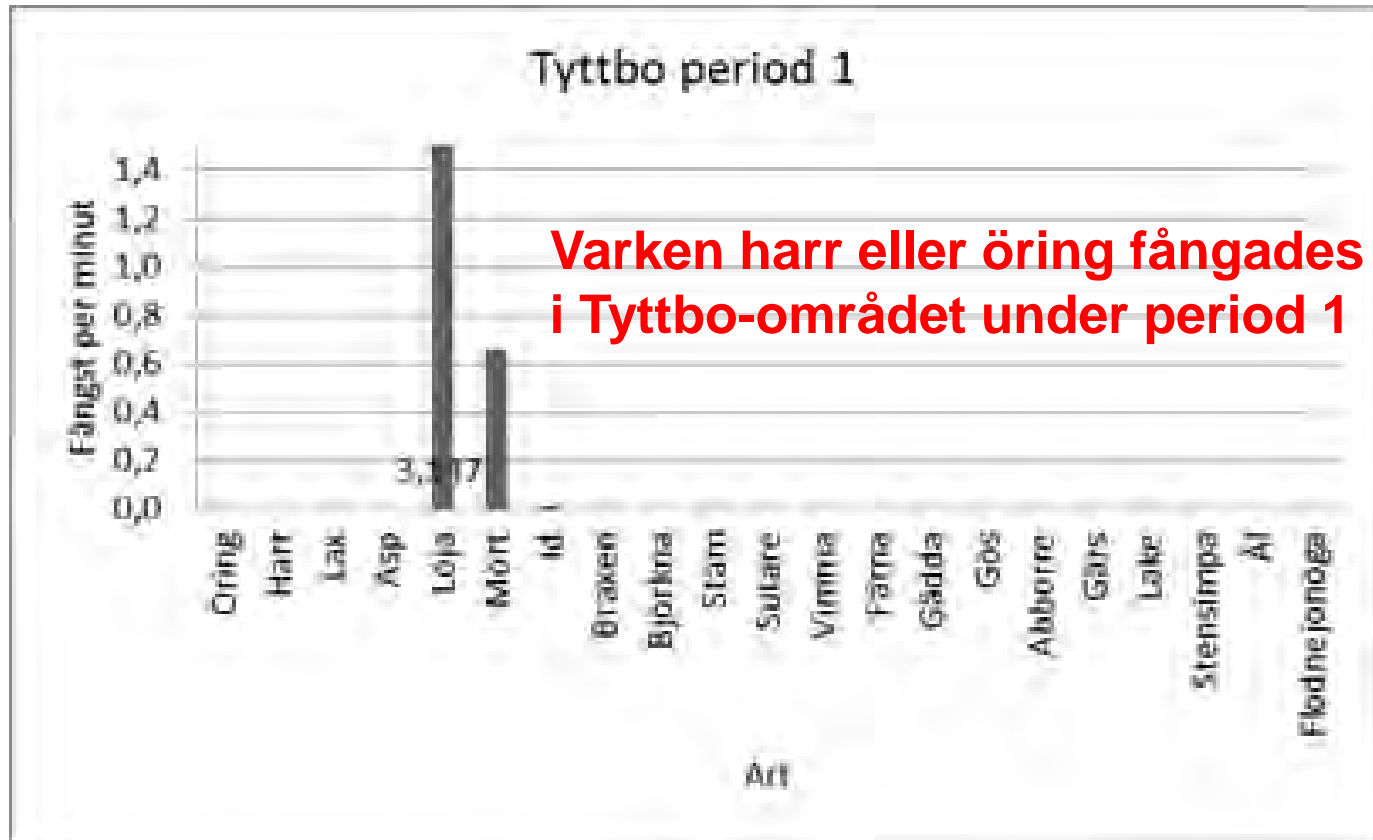
Tyttbo - Leknäsområdet

**I Tyttbo fångades båda perioderna minst antal arter,
även minst antal individer,
.... och minst antal individer per minut.**

Tyttbo - Leknäs-området

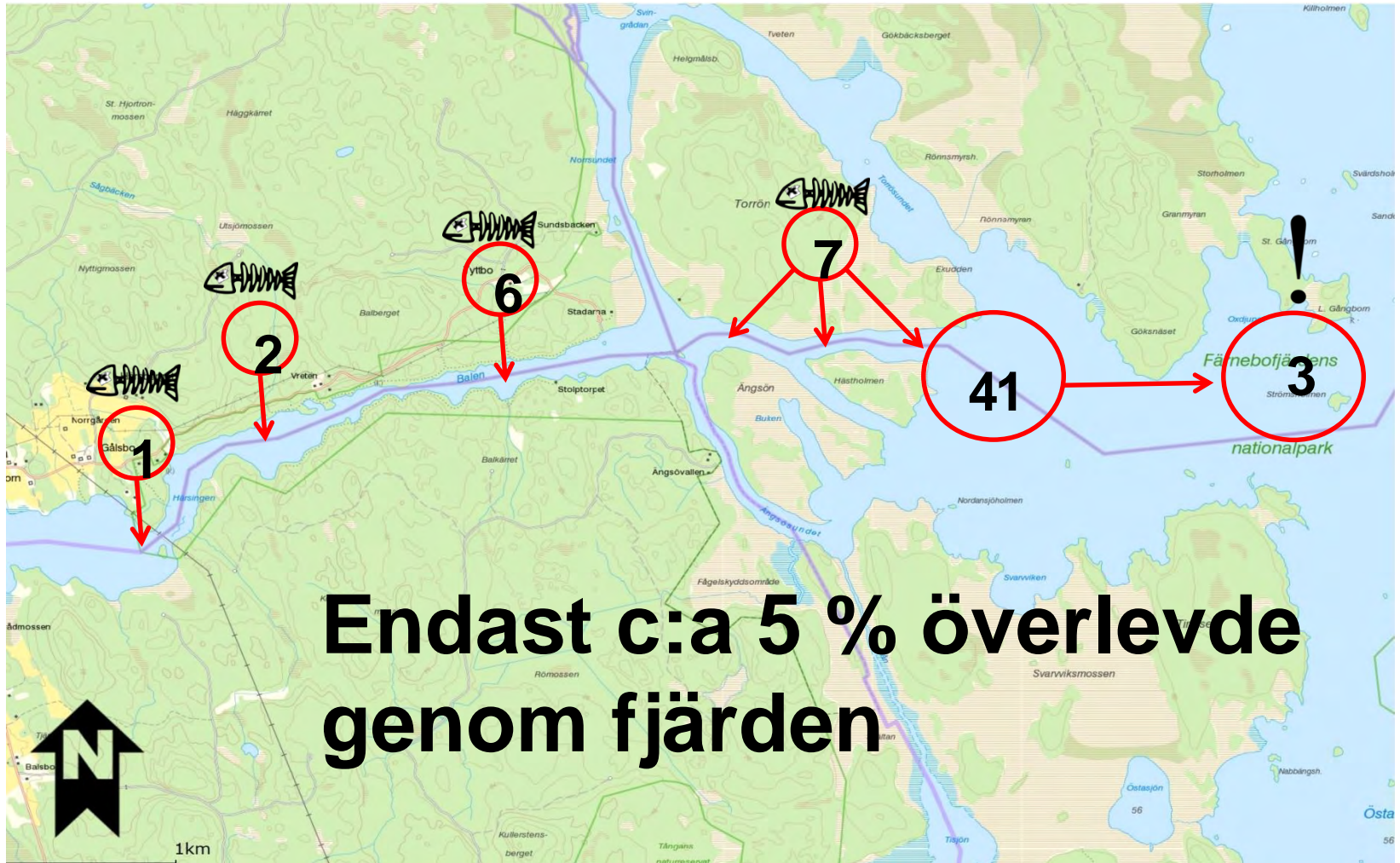
Under period 2 fångades 3 harrar på 25, 29 resp 33 cm
”Mycket lite fisk noterades överlag i området.”

Studie med Telemetri: Utvandring av laxsmolt 2016

Smolt utvandringsstudie 2016

Smoltutvandringsförsök 2017

Smoltutvandringsförsök 2017

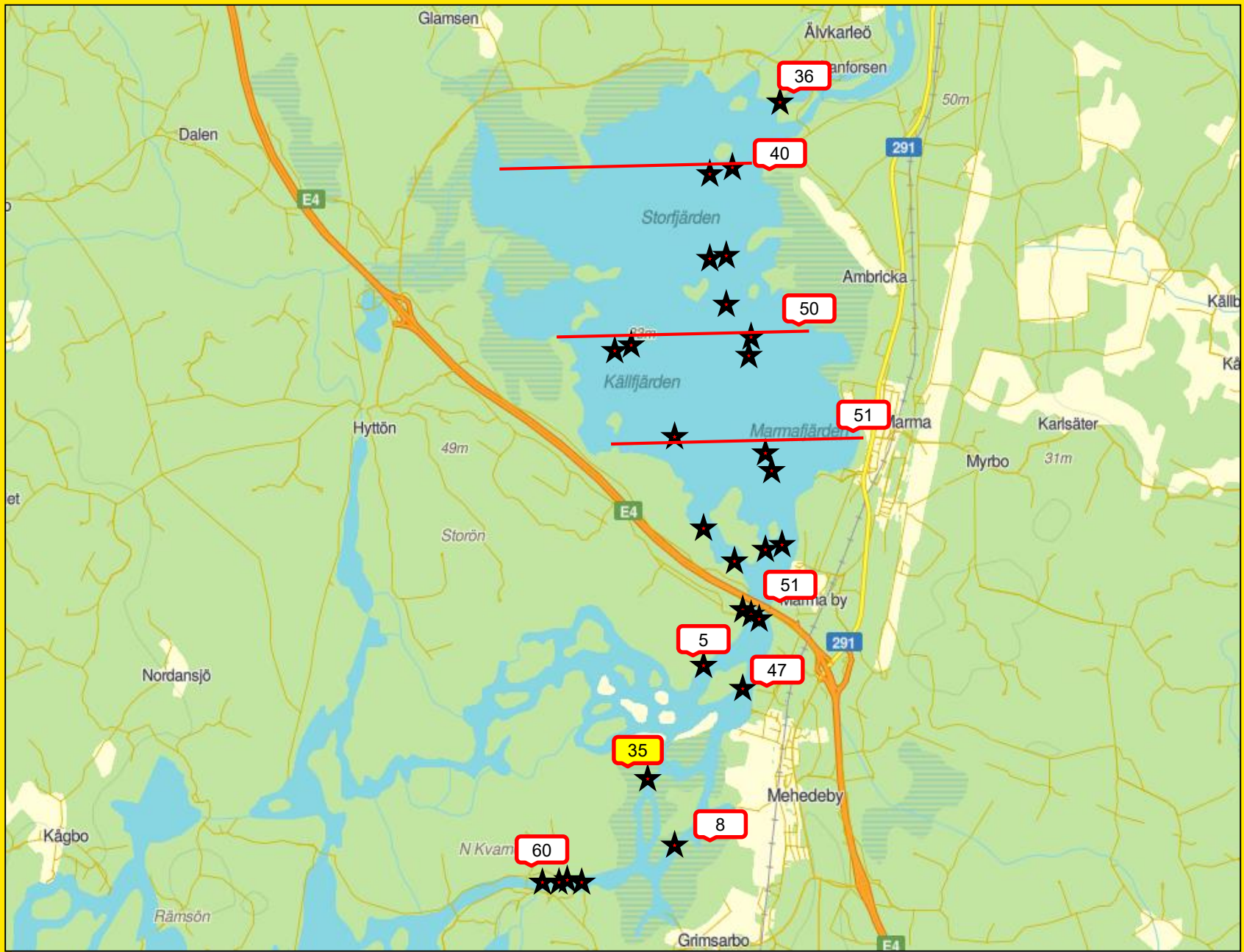
”Vilda” laxungar 2017

- Extremt lågt flöde
- Akustisk sändare
- Hög gäddtäthet
- Marmafjärden
- 35g 16cm
- **Överlevnad på 60-68%**

**JÄMFÖR VILD
OCH ODLAD !!**

Märkning av lekvandrande havsöring med sändare Uppflyttning till Gysingeforsarna

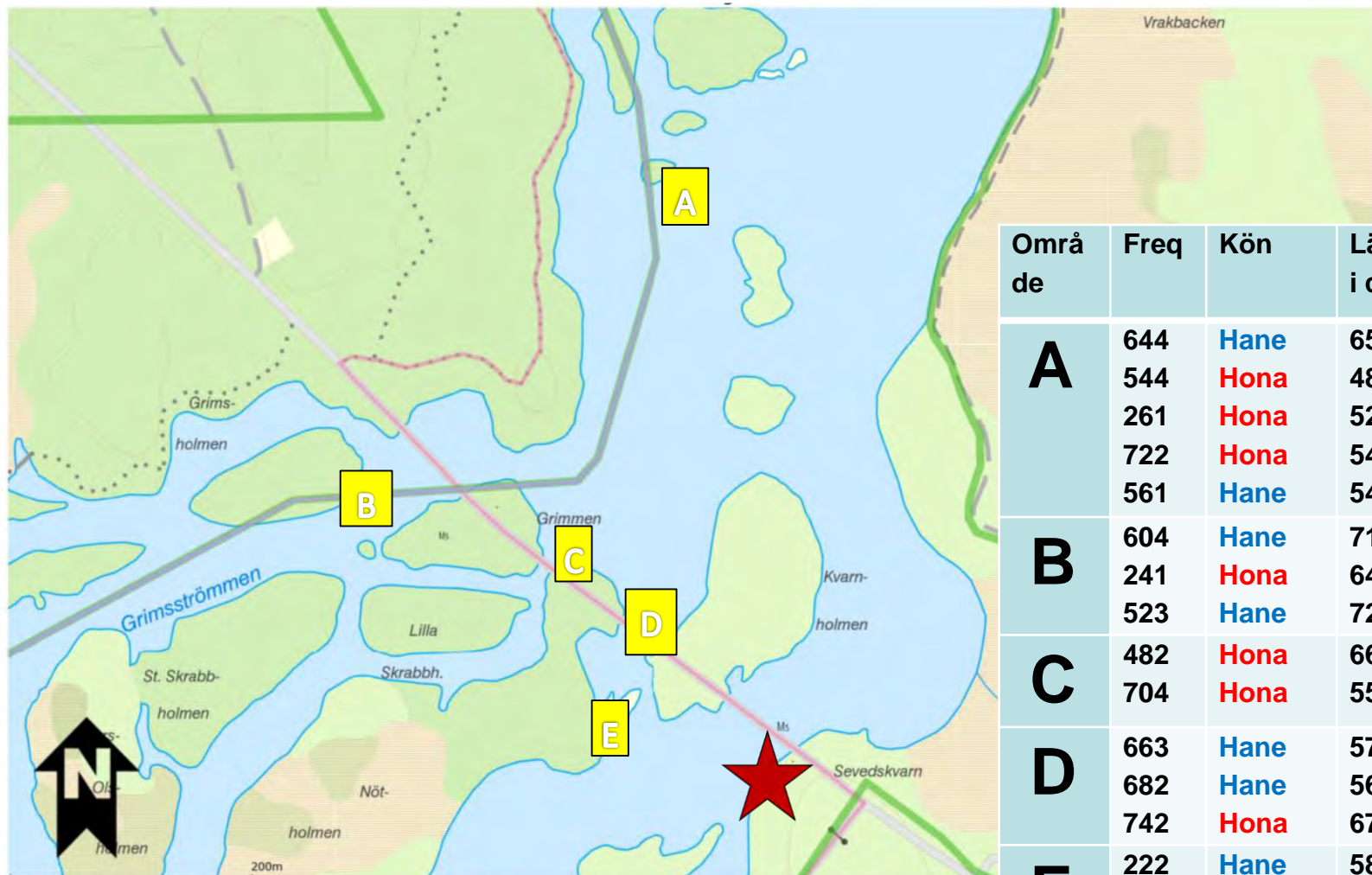

Havsöring märkt med radiosändare

Samlad utsättning vid en punkt

Lek-öring vid Sevedskvarn en vecka efter utsättning i okt 2016

Område	Freq	Kön	Längd i cm
A	644	Hane	65
	544	Hona	48
	261	Hona	52
	722	Hona	54
	561	Hane	54
B	604	Hane	71
	241	Hona	64
	523	Hane	72
C	482	Hona	66
	704	Hona	55
D	663	Hane	57
	682	Hane	56
	742	Hona	67
E	222	Hane	58
	324	Hona	54

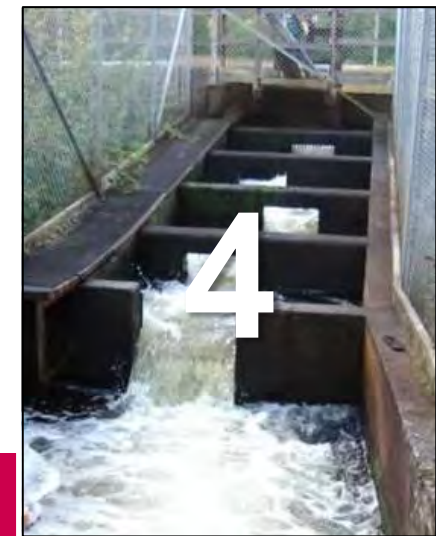
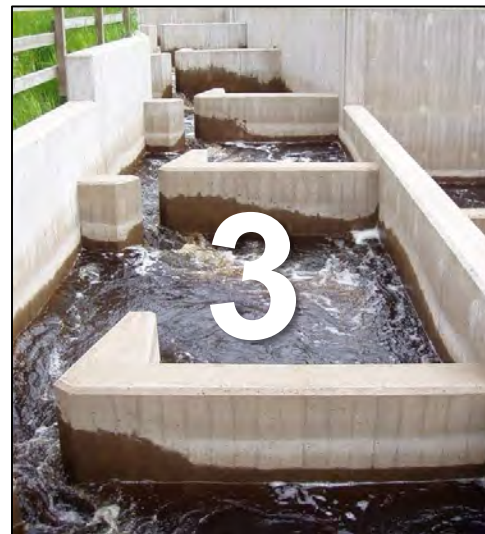
© Länsstyrelsen, Lantmäteriet, NVDB, ESRI Inc, RAÄ, SGU, Sjöfartsverket, SMHI, SVO, SCB, SJV, FM, B

Projektering av fiskvägar Kraftverksanalyser

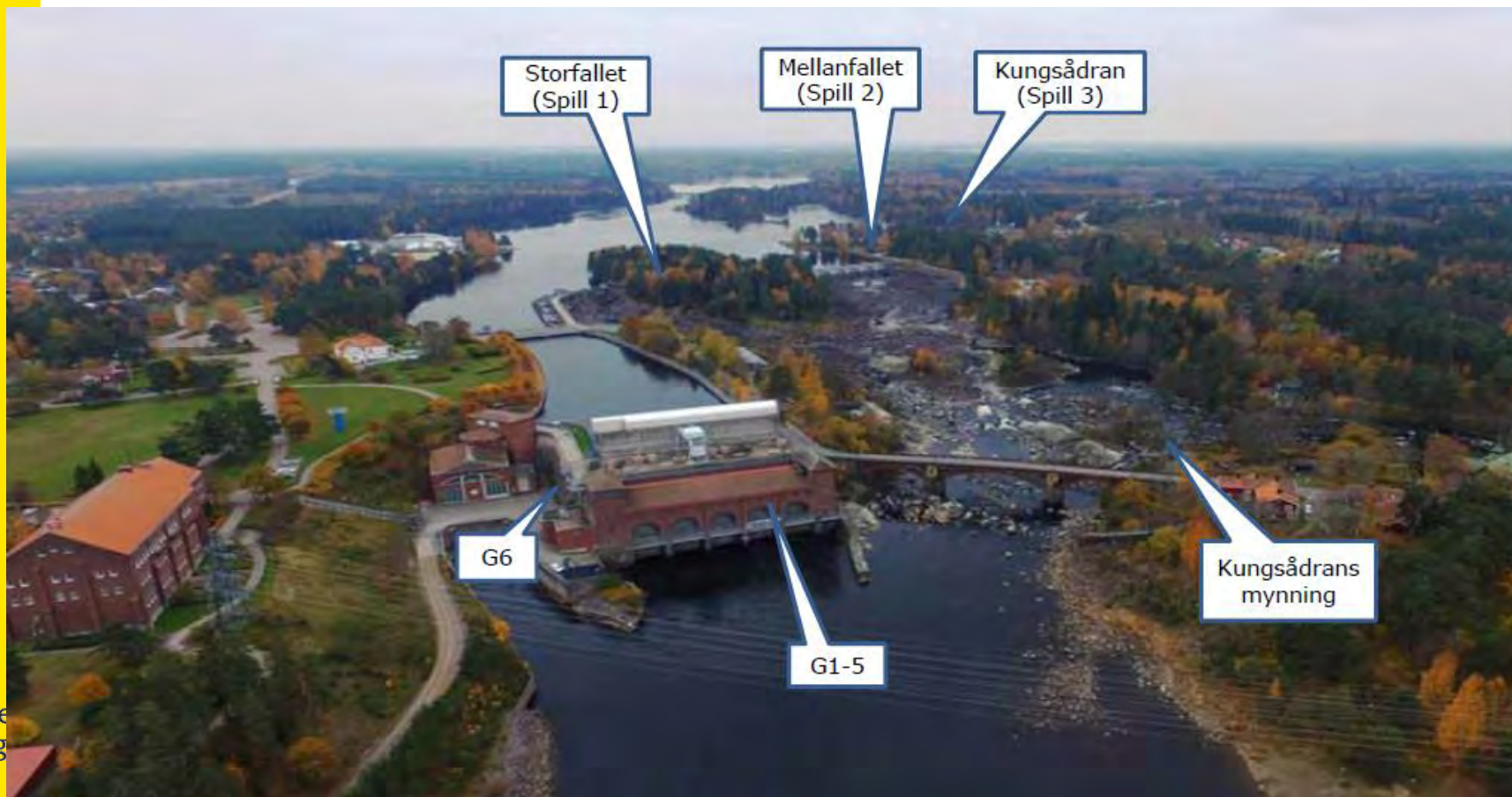
UPPSTRÖMSPASSAGE DALÄLVEN

NEDSTRÖMSPASSAGE DALÄLVEN

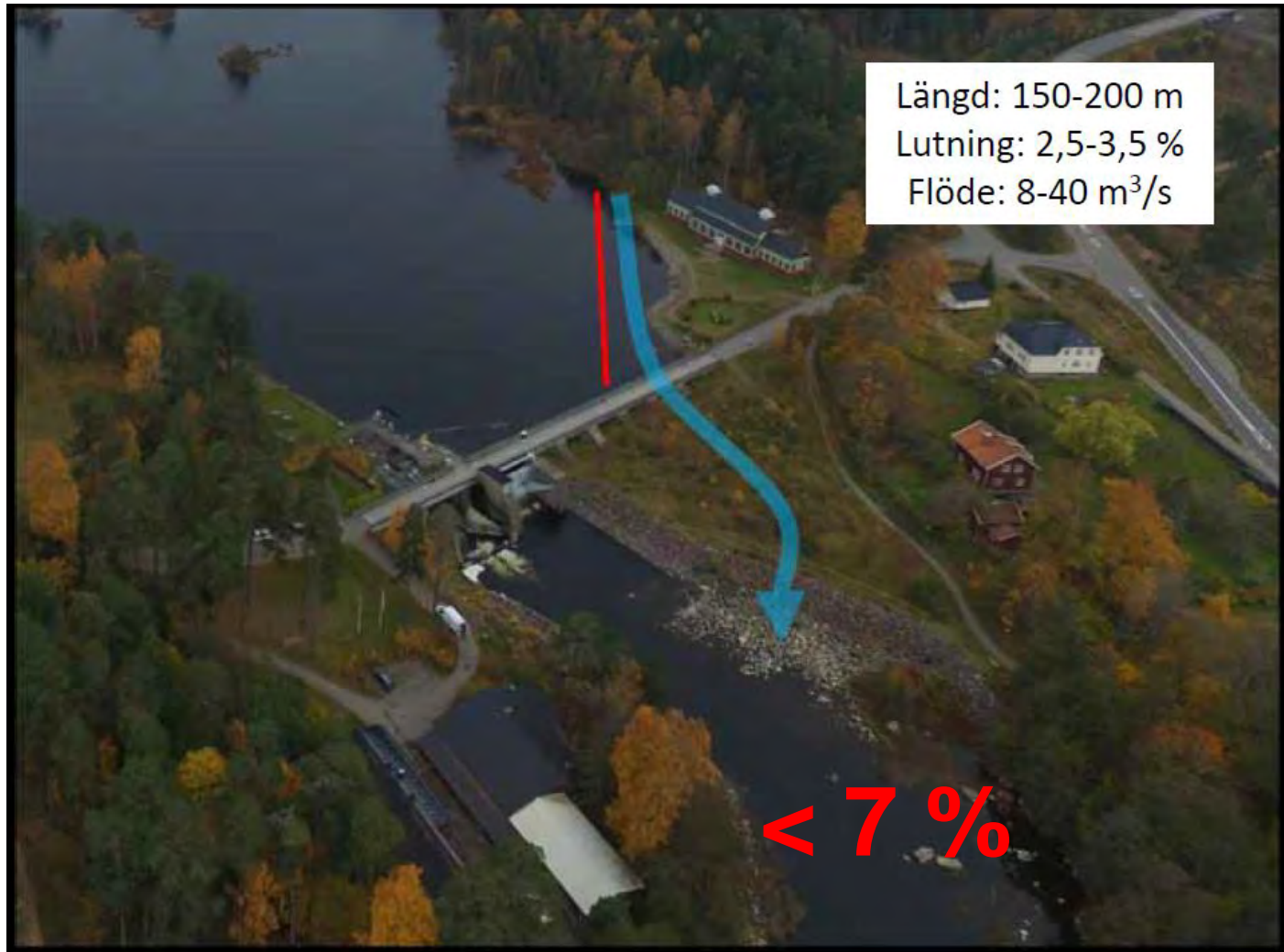
Älvkarleby – Första vandringshindret

Kungsådran i Älvkarleby

Kungsådran i Älvkarleby

Uppströmspassage

Nätbarriär

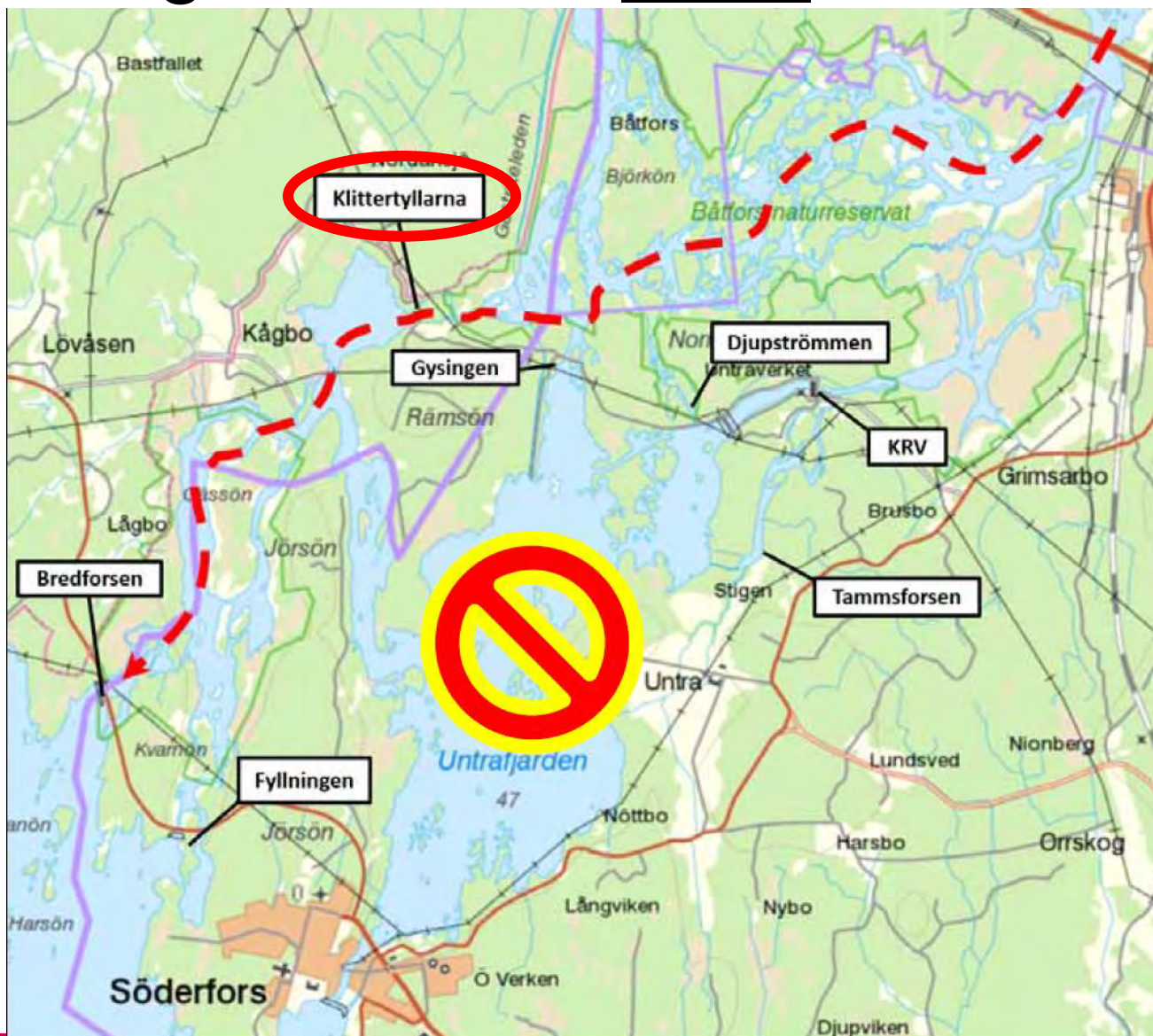
FISKPASSAGEBEHOV LANFORSEN

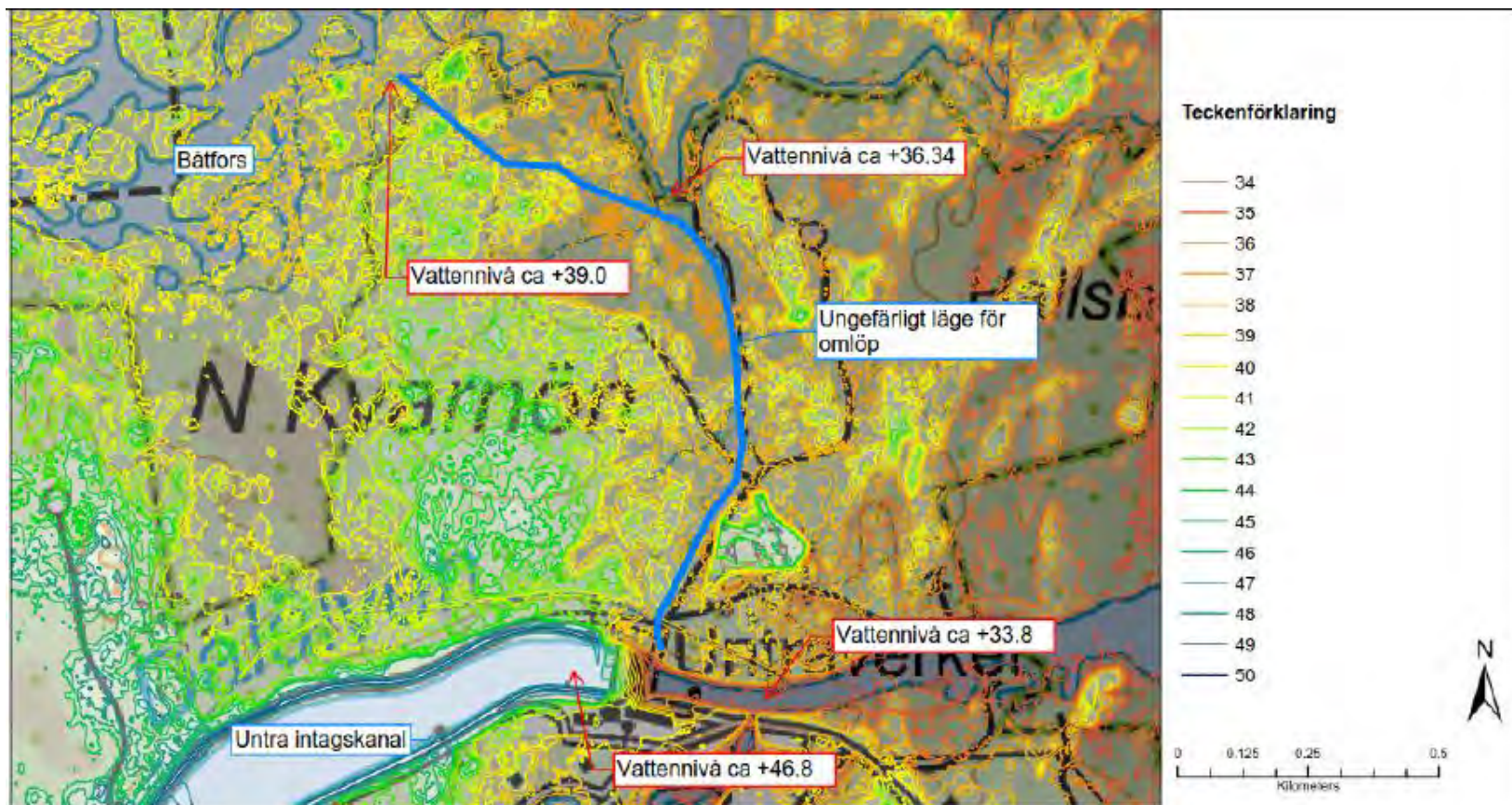
Länsstyrelsen
Gävleborg

Norconsult

Passage av Untra OCH Söderfors

Omlöp för svagsimmande fisk som förbinder Untra med Båtfors-området

Mera LIV – Laxfisk i Nedre Dalälven:

**Restaureringar, provfisken, provtappningar,
elfisken, genetikanalyser och
fiskvandringssåtgärder i Nedre Dalälven**

Kalle Gullberg, Länsstyrelsen Gävleborgs län

Länsstyrelsen
Gävleborg

Tack !

Kalle Gullberg, Länsstyrelsen Gävleborgs län

karl.gullberg@lansstyrelsen.se

Länsstyrelsen
Gävleborg

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Naturskyddsföreningen

Länsstyrelsen
Gävleborg